

Изтеглен вазус и

2

11

10.05.2025 г.

Васил Петров имал дългове. През 2019 г., за да му бъдат опростени дълговете, Васил Петров трябвало да запали входната врата на апартамента на една жена. Петров разбрал какъв бил адресът на жилището, именно гр. Елин Пелин, бл. 5, ет. 6, ап. 16. В апартамента, освен набеязаната собственичка, живеели нейни дете и внук. За изпълнение на това, Петров решил да ангажира някой друг.

На 27.05.2019 г., около 22.30 часа, Васил Петров се срещнал в с. Лесново с Александър Кирилов и Мартин Атанасов, които познавал от преди. Бил с лек автомобил марка Ауди. Васил Петров разговарял последователно с Кирилов и Атанасов, като им предложил по 150 лева за запалване вратата на апартамент на жена в гр. Елин Пелин. Обяснил им, че жената била сторила нещо "мръсно" на негов приятел. Обяснил, че щял да ги придвижи и върне с автомобил. Кирилов и Атанасов се съгласили и всички поели към гр. Елин Пелин. По пътя Васил Петров заредил на бензиностанция около литър бензин в пластмасова бутилка от минерална вода от 1.5 л.

Когато пристигнали в гр. Елин Пелин, Васил Петров паркирал в близост до жилищния блок, в който се намирал апартамента. Тримата мъже влезли във входа на блока. Качили се пеша до шестия етаж, където Васил Петров показал на другите двама вратата на апартамент № 16. Обяснил им с жестове, че трябва да излеят върху вратата бензина от пластмасовата бутилка и да го подпалят. След това тримата се върнали при автомобила на Петров, от който той взел приготвената бутилка и я дал на Александър Кирилов. Поръчал на него и на Атанасов да снимат с телефона му запалването. Помежду си Кирилов и Атанасов се разбрали Атанасов да снима с телефона, а Кирилов да запали вратата. Васил Петров дал телефона си на Атанасов и му обяснил как да снима с него. Атанасов и Кирилов взели бутилката с бензина и телефона и поели към апартамента. Петров влязъл с тях във входа и останал да ги чака на по-долен етаж. Кирилов се приближил до вратата на апартамента и облял с бензина нея и част от стълбищната площадка, след което извадил от джоба си запалка, запалил парче хартия и го хвърлил на пода пред вратата. Атанасов стоял до него и заснемал с телефона запалването.

Пламъкът много бързо се разраснал на височината на вратата и над нея, след което обхванал и по-голямата част от стълбищната площадка. Тогава Атанасов преустановил снимането и двамата с Кирилов тръгнали да

10.05.2025г.

бягат по стълбите надолу. Когато излезли от входа, всички се качили в автомобила на Петров. Преди да излязат от града, изхвърлили празната бутилка, в която бил използваният бензин. Когато пристигнали в с. Лесново, Петров дал на Кирилов и Атанасов общо 300 лева, които те си разделили по равно.

В момента на запалването на вратата на посочения апартамент, в него се намирали Евгения Георгиева (собственик на апартамента), внукът ѝ Тимчо Георгиев и приятелката му Наталия Пенева. Около 23.50 часа Георгиев усетил от стаята си, в която се намирал заедно с Пенева, мирис на дим. Разбрал, че димът идвал откъм входната врата и тръгнал към нея. Когато я отворил, видял, че гори с лек пламък в долната част на външната си страна. Веднага взел подвижния душ от банята, находяща се близо до входната врата. Струята вода загасила пламъка. След това сигнализирал на тел. 112. На местопроизшествието била изпратена дежурна оперативно-следствена група, като за времето от 01.17 ч. до 02.10 ч. на 28.05.2019 г. бил извършен оглед, при който били иззети следи от течност от етажната площадка пред вратата на апартамента и обгоряло парче от картон.

Била изготвена физикохимическа експертиза. Експертното заключение било категорично за вида на течността – автомобилен бензин. Чрез оглед на местопроизшествието било установено, че вратата на апартамента била от масивно дърво. От заключението на изготвена тройна пожаро-техническата експертиза било установено, че причината за възникване на пожара била палез, а начинът на запалване – заливане на входната врата на апартамента и площадката пред асансьора с автомобилен бензин и последващото му възпламеняване чрез използване на открит огнеизточник, като при развитие на пожара неконтролирано във времето и пространството, същият е щял да се разпространи във вътрешността на апартамента. Ако не е бил загасен, пожарът е щял да се разпростре към вътрешността на апартамента и да застраши живота на намиращите се там хора. От заключението на изготвената оценителна експертиза на жилището, към инкриминираната дата то е било с пазарна стойност в размер на 66 630 лева, а нанесените имуществени щети по апартамента в резултата на палежа възлизат общо на 600 лева (стойност на вратата – 510 лв. и стойност на необходимите разходи за нейното възстановяване – 90 лв).

10.05.2025г.

По отношение на деянията на Александър Кирилов и Мартин Атанасов материалите били разделени и заведени с нов номер и съдебното производство срещу тях приключило с присъда. Настоящият случай се отнася до останалите материали.

### **ВЪПРОСИ:**

- 1. По кой ред е започнало досъдебното производство?**
- 2. Извършено ли е престъпление от Васил Петров, ако е извършено, да се определи правната квалификация на престъплението и да се опише деянието цифрово и словесно?**
- 3. На кой стадии е приключило престъплението – приготвяне, опит, довършено престъпление?**
- 4. Налице ли е квалифициращ признак?**
- 5. Има ли извършено деяние от субективна страна и при каква форма на вина е извършено деянието?**
- 6. Кой от съставите не е осъществен – престъпление по чл. 216 от НК или чл. 330 от НК?**
- 7. Може ли съдебното производство да се развие съгласно Глава 27 от НПК, а именно чл. 370, ал.1, вр. чл. 371, т.2 от НПК и при какви основания. Може ли съдът да откаже да уважи искане на подсъдимия по чл. 370, ал. 1, във вр. чл. 371, т. 2 НПК за съкратено съдебно следствие. Неправилният отказ на първостепенния съд да приложи особените правила на съкратеното съдебно следствие по чл. 373, ал. 2, във вр. чл. 372, ал. 4 НПК основание ли е за отмяна на съдебния акт?**

## **ОТГОВОРИ НА ПОСТАВЕНИТЕ ВЪПРОСИ:**

### **1. По кой ред е започнало досъдебното производство?**

Отговор: Досъдебното производство е започнало по реда на чл. 212, ал. 2 от НПК в настоящия случай, тъй като за времето от 01.17 ч. до 02.10 ч. на 28.05.2019 г. бил извършен оглед, при който били иззети следи от течност от етажната площадка пред вратата на апартамента и обгоряло парче от картон. Досъдебното производство се счита за образувано със съставянето на протокола за първото действие по разследването, когато се извършва оглед, ако незабавното му извършване е единствената възможност за събиране и запазване на доказателства. Разследващият орган, извършил действието уведомява прокурора незабавно, но не по – късно от 24 часа.

### **2. Извършено ли е престъпление от Васил Петров, ако е извършено, да се определи правната квалификация на престъплението и да се опише деянието цифрово и словесно?**

Отговор: Васил Петров е извършил престъпление за това, че на 27.05.2019г., в гр. Елин Пелин, в съучастие като подбудител с извършителите Александър Кирилов и Мартин Атанасов, умишлено ги е склонил да извършат престъпление чрез даване на обещание за заплащане по 150 лева на всеки от двамата извършители и обещание да окаже помощ след деянието за оттеглянето от местопрестъплението, като ги закарва обратно там, от където ги е взел и като помагач, умишлено ги е улеснил да извършат престъплението, чрез даване на разяснения и съвети за мястото и начина, по който да извършат деянието, като ги е завел до апартамента и им го е посочил, разяснил им е начина на запалването на имота и оттеглянето от местопроизшествието, набавил е средствата за деянието, като им е предоставил бензин, за да запалят имущество със значителна стойност - апартамент в гр. Елин Пелин, бл. 5, ет. 6, ап. 16, собственост на Евгения Георгиева на стойност 66 630 лв. (шестдесет и шест хиляди шестстотин и тридесет лева), като пожарът е представлявал опасност за живота на намиращите се в жилището Евгения Георгиева, Тимчо Георгиев и Наталия Пенева - чл. 330, ал. 2, т. 1, вр. с ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК.

### **3. На кой стадии е приключило престъплението – приготвяне, опит, довършено престъпление?**

Отговор: В настоящия случай престъплението е довършено. Ако не е била своевременната намеса на намиращите се в жилището лица, пожарът би се разпространил във вътрешността на апартамента, тъй като въпреки бързото изгаряне на бензина, с който вратата е била залята и самозагасяването на стълбищната площадка и част от дървената врата, се е наблюдавало остатъчно пламъчно горене в друга нейна част. Следователно процесът на горене е започнал и е продължавал към момента на появата на Георгиев. Началото на горенето е край на изпълнителното деяние по чл. 330 НК. Изпълнителното деяние на палежа се изразява в запалване на предмета на престъплението. Запалването е налице, когато е предизвикана бурна окислителна реакция с предмета на престъплението чрез поднасяне на горящи материали, чрез електрическа искра и др. Престъпният резултат е осъществен, когато предметът започне да гори със собствен огън. Без значение за довършеността на деянието е, че в един момент в резултат на бързото изгаряне на бензина е могло да настъпи самозагасяване на огъня на стълбищната площадка и на част от дървената врата. Било е налице остатъчно горене в долната част на вратата, което ако не е било загасено чрез заливането му с вода е могло да се разпространи във вътрешността на апартамента. Съучастниците са направили всичко необходимо за предизвикване на пожар и във вътрешността на апартамента и са се оттеглили. Деянието може да бъде опит, когато деецът е залял даденият обект с течност, но не я е запалил или я е запалил, но огънят не е достигнал до обекта, какъвто настоящият случай не е. След като всички елементи от престъпния състав по чл. 330 НК са били осъществени и е настъпил целеният от дейците резултат – запалване на входната врата, неразделна част от апартамента, са настъпили и предвидените в закона общественноопасни последици на престъплението палеж. Това означава, че не е налице опит, а довършено престъпление по чл. 330 НК.

### **4. Налице ли е квалифициращ признак?**

Отговор: Васил Петров е склонил и подпомогнал преките извършители да предизвикат пожара. Запалена е била жилищната площадка и входната врата на недвижим имот – апартамент, разположен на шести етаж, който е имал само един изход – входната врата, която е била запалена. Запалената врата е била изработена от дървен материал. Пожарът е предизвикан в

тъмната част на денонощието, във време, в което обитателите са били в жилището и е съществувала вероятност да спят. Имало е реална опасност за живота на лицата, които са се намирали вътре. Опасността е настъпила. Съгласно експертизата, пожарът е щял да се разпространи във вътрешността на апартамента. Приложното поле на чл. 330, ал. 2, т. 1 от НК обхваща не само опасността, директно произтичаща от горенето на имуществото, но и от съпътстващите го процеси, свързани със събарянето на предмети, отделянето на дим и отровни вещества и др. Отделянето на такива вещества в конкретния случай е обосновано в заключението и на пожаро-техническата експертиза. На следващо място, опасността за обитателите не се свързва единствено със засегнатата от пламъците площ на входната врата, но следва да се прецени и това, че ненамесата на намиращо се в жилището лице и развитието на пожара във вътрешността на апартамента са криели опасност от отделяне на топлина и отровни вещества, които на собствено основание биха застрашили живота на намиращите се вътре обитатели. Няма как в съзнанието на дейците, сред които е бил и Васил Петров, да не са били формирани представи за опасността за живота на лицата, които са били в апартамента. В конкретния случай единствено намесата на намиращо се в жилището лице е осуетила разпространението на пожара до местата, където са се намирали неговите обитатели.

**5. Има ли извършено деяние от субективна страна и при каква форма на вина е извършено деянието?**

Отговор: Заливането от преките извършители, подбудени и подпомогнати от Васил Петров на входната врата на апартамента и площадката пред нея с автомобилен бензин и запалването им, обосновават несъмнен и категоричен извод, че Васил Петров е съзнавал общественотоопасния характер на деянието, предвиждал е и е искал настъпването на общественотоопасните последици относно запалването, поради което е налице пряк умишъл по отношение запалването на апартамента. Налице е пряк умишъл у Васил Петров за запалването, доколкото то е било в изпълнение на преследвана от съучастниците цел за сплашване. Налице е целено запалване на входната врата на апартамента както и по отношение съзнаването на съучастническия принос на всяко от трите задружно действали лица.

Що се отнася до квалифициращия състав на чл. 330, ал. 2, т. 1 от НК е налице евентуален умисъл у Васил Петров към реалната опасност за живота на тримата обитатели на жилището. Относно опасността за живота на тримата, които са се намирали в апартамента при запалването, съучастниците, в това число Васил Петров, са действали с евентуален умисъл, тъй като те са били наясно с високата вероятност в 23.50 часа жилището да е обитаемо, при това обитателите да са в покой, пречатстващ незабавната им евакуация (това е обичайно за тази част от денонощието). Васил Петров е съзнавал и конкретната възможност животът им да пострада от пламъците и/или отровните вещества в дима, защото не е имало нищо, което да го убеди в противното. При предвиждането на вероятното настъпване на коментираната опасност и съзнаването на общественоопасния ѝ характер, Васил Петров, както и Кирилов и Атанасов са пристъпили към реализиране на престъпния план, отнасяйки се с безразличие към настъпването на тази опасност.

**6. Кой от съставите не е осъществен – престъпление по чл. 216 от НК или чл. 330 от НК и защо?**

Отговор: Не е осъществен състав на престъпление по чл. 216 от НК. Една от принципните разлики между двата престъпни състава – по чл. 330 от НК и чл. 216 от НК се основава на обективния признак "значителна стойност". Когато конкретното запалено имущество е на значителна стойност, е реализиран състава на общоопасното престъпление, а когато тази стойност не е налице и съществуват всички останали обективни и субективни признаци от състава на престъплението по чл. 216 НК, е осъществено посегателство против собствеността. Не е осъществен състав на чл. 216, ал. 1 от НК в конкретния случай. Действително стойността на вратата е незначителна, но в настоящия случай вратата не е самостоятелна вещ. Поради това релевантна е не стойността на вратата, а стойността на жилището. С оглед начина на монтирането ѝ (прикрепена към жилището трайно) и предназначението ѝ (да опазва дома от външни посегателства) входната врата представлява принадлежност към апартамента. След монтажа на вратата, тя се е превърнала в неделима част от жилището. Нейното предназначение е да служи на главната вещ, в случая на апартамента, така че да бъде възможно ползотворното му използване. Поради това вратата извън жилището, към което е прикрепена трайно в конкретния казус не би могла да бъде разглеждана като самостоятелна

вещ. Това означава, че в процесната хипотеза предмет на палежа е не входната врата, а апартамента, към който тази врата е прикрепена и който с оглед паричното му остойностяване от 66 630 лева покрива критерия значителна стойност. Запалването на входната врата на жилище се окачествява като палеж на това жилище и се взема предвид неговата стойност при изследване на съставомерността по чл. 330 от НК.

- 7. Може ли съдебното производство да се развие съгласно Глава 27 от НПК, а именно чл. 370, ал.1, вр. чл. 371, т.2 от НПК и при какви основания. Може ли съдът да откаже да уважи искане на подсъдимия по чл. 370, ал. 1, във вр. чл. 371, т. 2 НПК за съкратено съдебно следствие. Неправилният отказ на първостепенния съд да приложи особените правила на съкратеното съдебно следствие по чл. 373, ал. 2, във вр. чл. 372, ал. 4 НПК основание ли е за отмяна на съдебния акт?**

Отговор: Съдебното производство може да се развие съгласно Глава 27 от НПК в настоящия случай. Подсъдимият може да признае изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт, като се съгласи да не се събират доказателства за тези факти. Когато съдът установи, че самопризнанието се подкрепя от събраните в досъдебното производство доказателства, съдът с определение обявява, че при постановяване на присъдата ще ползва самопризнанието, без да събира доказателства за фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт.

Първоинстанционният съд може да откаже да уважи искане на подсъдимия по чл. 370, ал. 1, във вр. чл. 371, т. 2 НПК за съкратено съдебно следствие само при липса на визираните в Глава двадесет и седма от Наказателнопроцесуалния кодекс условия - признание на фактите, изложени в обвинителния акт, което да се подкрепя от събраните в досъдебното производство доказателства. Отказът на съда трябва да бъде мотивиран.

Неправилният отказ на първостепенния съд да приложи особените правила на съкратеното съдебно следствие по чл. 373, ал. 2, във вр. чл. 372, ал. 4 НПК не е основание за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане. Констатацията на въззивната инстанция за неоснователно отхвърлено от първоинстанционния съд искане на подсъдимия по чл. 370, ал. 1, във вр. с чл. 371, т. 2 НПК не налага отмяна

на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане. Връщането на делото за ново разглеждане за прилагане на диференцираното производство е несъвместимо с вложената в нормативната уредба законодателна идея. То винаги има за последица неоправдана забава и препятства приключването на наказателния процес в разумни срокове.

Неоснователният отказ на първостепенния съд да уважи искането за предварително изслушване по чл. 370, ал. 1 НПК във вр. с чл. 371, т. 2 НПК, съответно да допусне съкратено съдебно следствие, лишава подсъдимия от материално-правната изгода да бъде санкциониран по по-благоприятните правила на чл. 373, ал. 2 НПК и рефлектира върху справедливостта на наложеното наказание. Това нарушение следва да бъде коригирано от въззивния съд с упражняване на правомощията по чл. 337, ал.1, т. 1 и т. 3 НПК /изменение на присъдата/. Следователно, неправилният отказ на първостепенния съд да приложи особените правила на съкратеното съдебно следствие по чл. 373, ал. 2, във вр. чл. 372, ал. 4 НПК не е основание за отмяна на съдебния акт. Въззивната инстанция определя наказанието, като не отменя присъдата и не връща делото.

**Казусът е изготвен по следните решения:**

**Върховен касационен съд** - Решение № 265 от 30.04.2024 г. на ВКС по н. д. № 232/2024 г., I н. о., НК

**Апелативен съд – Пловдив** - Решение № 182 от 11.10.2023 г. на ПАС по в. н. о. х. д. № 411/2023 г.

**Окръжен съд – Пазарджик** - Присъда № 28 от 12.07.2023 г. на ОС - Пазарджик по н. о. х. д. № 668/2023 г.